

Tomáš Garrigue Masaryk (1850-1937)

* habilitační práce *Sebevražda hromadným jevem společenským*

* problém ztráty smyslu v moderní industriální společnosti

* otázka po možnosti znovuoživení smyslu a étosu lidskosti: humanitismus

* kniha *Ideály humanitní*

* „Mravnost, to je poměr člověka k člověku.“

* „Náboženství má mravnosti být základem. Nedovedu si představit posledního rozřešení i mravní otázky bez náboženství. Ale mně nestačí náboženství pozitivní, to jest náboženství církví, které nyní jsou. Chci mít mravnost na náboženském základě, ale na náboženství jiném než tom, které se oficiálně podává.“

* „Lišíme tedy etiku náboženskou od theologické a církevní.“

* „Přiznávám se tu k těm, kteří zakládají mravnost na citu, ale nemyslím, že cit má být v protívě k rozumu.“

* „Především nic nového, nýbrž staré uznané pravidlo je základem i moderní mravnosti: ‚Miluj bližního svého jako sebe samého!‘“

* „Avšak humanita jakožto láska k člověčenstvu v nejširším rozsahu snadno se stává abstraktní, láskou ve fantasii, ne ve skutečnosti. Láska musí být soustředěna. Milovat všechny stejně nelze. Vybíráme si a musíme si vybírat předměty své lásky. Musíme mít určitý cíl. A proto bližní, má-li být láska k němu praktickou, účinnou, je nám nejbližší. A nejbližší každému je matka, otec, bratr, sestra, žena, děti. My ještě nemáme potuchy, co se dá dělat v tomto kruhu, o kterém myslíme, že jej milujeme. Ale prosím, stopujte sebe i jiné, jaký je náš poměr k nejbližším osobám, a užasneme často, jak málo je známe a jak málo je ve skutečnosti máme rádi. Aspoň nelze říci, že máme rádi to, co tak málo známe.“

* „Práce není ideálem, není posledním účelem. Je prostředkem.“

* též Husserl kritizuje objektivismus novověké vědy, která redukuje vše na pouhá objektivní zjištění